

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради
Інституту правотворчості та науково-
правових експертиз
Національної академії наук України
від 19 грудня 2024 р., протокол № 13

Введено в дію
Наказом Інституту правотворчості та
науково-правових експертиз
Національної академії наук України
від 20 грудня 2024 р. № 188

Олексій КОТ

ПОЛОЖЕННЯ

про педагогічну практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії Інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України

1. Загальна частина

1.1. Положення про педагогічну практику здобувачів вищої освіти доктора філософії Інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України (далі – Положення) визначає мету, завдання, зміст, організаційні форми проведення педагогічної практики, права й обов'язки керівників педагогічної практики та здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (далі – здобувачі) у процесі їхньої підготовки в Інституті правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України (далі – Інститут).

1.2. Положення розроблене відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами), нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України, що регламентують процес підготовки здобувачів, та Статуту Інституту.

1.3. Педагогічна практика є обов'язковим компонентом освітньо-наукової програми підготовки здобувачів в Інституті й спрямована на набуття навичок здійснення освітнього процесу у закладах вищої освіти й формування вмій науково-педагогічної діяльності, зокрема, викладання юридичних дисциплін, організації освітньої діяльності та науково-методичної роботи.

1.4. Педагогічна практика здобувачів незалежно від форми навчання (очна, заочна) проводиться на другому році навчання згідно з освітньо-науковою програмою, навчальним планом і графіком освітнього процесу.

1.5. Обсяг педагогічної практики складає 150 годин (5 кредитів ЄКТС).

1.6. Підставою для проведення педагогічної практики є наказ директора Інституту, яким визначаються терміни та бази її проведення, закріплюються керівники педагогічної практики.

1.7. Документи, що регламентують організацію та проведення педагогічної практики здобувачів, визначаються цим Положенням.

1.8. Підготовку проєкту наказу про організацію та проведення педагогічної практики здійснює аспірантура Інституту.

1.9. Під час педагогічної практики забороняється використовувати працю здобувачів для цілей, не передбачених освітньо-науковою програмою та змістом педагогічної практики.

2. Мета і завдання педагогічної практики

2.1. Метою педагогічної практики є набуття здобувачами навичок та досвіду науково-педагогічної та навчально-методичної діяльності, формування та розвиток професійних компетентностей щодо здійснення науково-педагогічної діяльності, закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих здобувачами в процесі вивчення навчальних дисциплін, практичних навичок зі спеціальності, а також набуття досвіду самостійної роботи, формування вмінь і навичок опрацювання наукових і інформаційних джерел та готовності до науково-педагогічної діяльності в закладах вищої освіти.

2.2. У процесі педагогічної практики здобувачі повинні опанувати:
 організацію освітнього процесу у закладах вищої освіти;
 структуру та зміст науково-педагогічної та науково-методичної діяльності;
 методику та навички підготовки та проведення аудиторних занять, організації позааудиторної роботи;
 основи та навички навчально-методичної роботи у закладах вищої освіти;
 комунікативні вміння та навички спілкування з учасниками освітнього процесу.

2.3. За результатами педагогічної практики здобувачі повинні оволодіти наступними компетентностями:

структурувати та перетворювати наукові знання в навчальний матеріал;
 використовувати методи та засоби інтерактивного навчання, складати ситуаційні задачі, тестові завдання тощо;

застосовувати новітні освітні технології для проведення навчальних занять;

визначати структурні елементи лекційного, семінарського, практичного занять відповідно до встановленої мети;

розробляти методичні матеріали для всіх видів навчальної роботи;

оформляти документацію щодо планування та обліку результатів науково-педагогічної діяльності.

3. Бази педагогічної практики

3.1. Basis педагогічної практики є аспірантура Інституту.

3.2. Здобувачі можуть також проходити педагогічну практику в закладах вищої освіти (наукових установах) різних форм власності та підпорядкування, що співпрацюють з Інститутом на основі договорів, за умови забезпечення виконання програми педагогічної практики та наявності структур, що відповідають спеціальності здобувачів.

У разі обрання здобувачем самостійно, але за погодженням з керівництвом Інституту, місця проходження практики, здобувач не пізніше ніж за місяць до початку практики подає на ім'я директора Інституту заяву разом із листом із відповідного закладу вищої освіти (наукової установи) зі згодою прийняти здобувача для проходження педагогічної практики.

Проходження практики поза базою Інституту оформляється наказом директора Інституту.

3.3. Зміна бази педагогічної практики можлива лише з поважних причин і лише до подання проєкту наказу про організацію та проведення педагогічної практики. Рішення про зміну бази педагогічної практики приймає директор Інституту.

3.4. Від проходження педагогічної практики звільняються здобувачі, які працюють у закладах вищої освіти на посадах науково-педагогічних працівників.

4. Зміст педагогічної практики

4.1. Зміст педагогічної практики включає:

ознайомлення з організацією освітнього процесу для здобуття вищої освіти;

відвідування занять наукових працівників, які забезпечують освітній процес в аспірантурі Інституту, з профільних навчальних дисциплін;

розробку плану та змісту навчальних занять, навчально-методичну роботу; самостійне проведення семінарських та/або практичних занять під безпосереднім керівництвом керівника педагогічної практики;

участь у розробленні (оновленні) навчально-методичного забезпечення;

проведення консультацій;

інші види педагогічного навантаження.

4.2. Програма педагогічної практики розробляється згідно освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантурою Інституту та передбачає такі види робіт:

ознайомлення здобувачів з нормативно-правовими документами, що врегульовують права та обов'язки науково-педагогічних працівників;

ознайомлення з навчально-методичною документацією: освітніми, освітньо-науковими програмами, навчальними планами, робочими програмами та силабусами (при наявності) навчальних дисциплін, їх методичним забезпеченням;

відвідування навчальних занять;

розробка планів-конспектів навчальних занять;

проведення навчальних занять.

Програма педагогічної практики схвалюється Вченою радою Інституту і затверджуються директором.

4.3. Відповідно до програми педагогічної практики кожен здобувач розробляє календарний план педагогічної практики (додаток 1), який містить перелік робіт, терміни їх виконання, а також відмітки про їх виконання.

5. Організація педагогічної практики

5.1. Організацію та контроль за педагогічною практикою здобувачів здійснює аспірантура Інституту.

У разі проходження педагогічної практики поза базою Інституту, що оформляється наказом директора Інституту, організація педагогічної практики здійснюється на основі відповідного договору із закладом вищої освіти (науковою установою), який визначений базою практики.

5.2. Безпосереднє керівництво педагогічною практикою здобувачів здійснюють керівники педагогічної практики, які призначаються з числа наукових працівників, які забезпечують освітній процес в аспірантурі Інституту.

5.3. Керівник педагогічної практики:

проводить інструктаж здобувача про порядок організації та проведення педагогічної практики;

надає здобувачу необхідні документи та методичні рекомендації;

допомагає у складанні календарного плану педагогічної практики;

організовує відвідування й обговорення здобувачем занять та інших заходів;

може надавати здобувачу індивідуальне завдання, зміст якого повинен враховувати потреби Інституту;

забезпечує проведення здобувачем навчальних занять, консультує його під час підготовки до них, перевіряє та затверджує плани-конспекти проведення занять, відвідує заняття, що проводять здобувач, аналізує й оцінює їх;

вживає заходи щодо усунення недоліків в організації та проведенні педагогічної практики;

надає здобувачеві допомогу у підготовці звітних документів;

оцінює педагогічну практику та готує відгук за її результатами.

5.4. Здобувач під час педагогічної практики має право:

отримувати інформацію щодо змісту та порядку проходження педагогічної практики;

звертатися до керівника педагогічної практики з усіх питань, які виникають під час проходження педагогічної практики, вносити пропозиції щодо її удосконалення;

на безпечні та нешкідливі умови педагогічної практики.

5.5. Здобувач зобов'язаний:

виконати передбачені програмою завдання педагогічної практики;

підготувати та дотримуватися календарного плану проходження педагогічної практики;

відвідувати заняття наукових працівників, які забезпечують освітній процес в аспірантурі Інституту з профільних навчальних дисциплін;

підготуватися та провести навчальні заняття з обраної навчальної дисципліни;

дотримуватися правил перебування на базі педагогічної практики, охорони праці та техніки безпеки;

своєчасно звітувати про виконання програми педагогічної практики, подати керівнику педагогічної практики усю необхідну документацію.

5.6. Здобувач підпорядковується Правилам внутрішнього трудового розпорядку Інституту, розпорядженням керівництва та керівників педагогічної практики. У разі їх невиконання здобувач може бути відсторонений від проходження педагогічної практики.

6. Звітна документація та підведення підсумків

6.1. За підсумками педагогічної практики здобувач протягом двох тижнів після її завершення подає до аспірантури:

календарний план педагогічної практики з відмітками про його фактичне виконання;

підписаний здобувачем і затверджений керівником звіт про проходження педагогічної практики (додаток 2);

відгук керівника педагогічної практики.

Здобувачі, які працюють у закладах вищої освіти на посадах науково-педагогічних працівників і звільнені від педагогічної практики, як звітний документ подають підтверджуючі документи з місця роботи.

Звітна документація розглядається під час захисту педагогічної практики, а в послідуючому зберігається в особовій справі здобувача.

6.2. Підсумковий контроль з педагогічної практики відбувається у формі її захисту. Результати захисту педагогічної практики вносяться до відомості обліку успішності, яка підписується головою та членами створеної комісії для захисту педагогічної практики. Критерії оцінювання за результатами захисту педагогічної практики – «зараховано», «не зараховано».

6.3. Захист педагогічної практики здобувачів, які працюють у закладах вищої освіти на посадах науково-педагогічних працівників, проходить на загальних підставах.

6.4. Здобувачі, які з поважних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) не змогли пройти педагогічну практику у запланований термін, повинні пройти її в інший час.

6.5. Здобувач, який не виконав календарний план педагогічної практики без поважних причин, був відсторонений від неї або не захистив її результати, вважається таким, що не виконав індивідуальний навчальний план та підлягає відрахуванню з навчання в аспірантурі Інституту.

7. Матеріальне забезпечення педагогічної практики

7.1. Витрати на педагогічну практику входять до загальних витрат на підготовку здобувачів Інституту.

7.2. Облік годин за керівництво педагогічною практикою здобувачів та проведення її захисту здійснюється відповідно до Норм часу для планування та обліку навчальної роботи наукових та науково-педагогічних працівників в докторантурі та аспірантурі Науково-дослідного інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії правових наук України, затверджених наказом Інституту.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії:

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

Спеціальність: (код та найменування спеціальності)

Період проведення: (день/місяць – день/місяць рік)

Загальний обсяг: 150 годин / 5 кредитів

Керівник педагогічної практики:

(прізвище, ініціали, науковий ступінь, учене звання, посада)

Зміст робіт	День				
	1	2	3	4	5
Перший тиждень					
Складання календарного плану педагогічної практики					
Ознайомлення з організацією освітнього процесу					
Другий тиждень					
Відвідування аудиторних занять					
Методична підготовка до навчальних занять					
Виконання індивідуального завдання					
Третій тиждень					
Відвідування аудиторних занять					
Методична підготовка до навчальних занять					
Виконання індивідуального завдання					
Четвертий тиждень					
Методична підготовка до навчальних занять					
Самостійне проведення навчального заняття					
Участь в оцінюванні якості різних видів робіт здобувачів					
Виконання індивідуального завдання					
П'ятий тиждень					
Підготовка звітної документації					

Керівник педагогічної практики

_____

(підпис)

_____

(прізвище, ініціали)

Здобувач

_____

(підпис)

_____

(прізвище, ініціали)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник педагогічної практики

**ЗВІТ
З ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії:
(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

Спеціальність:
(Код та найменування спеціальності)

Період проведення: (день/місяць – день/місяць рік)

Загальний обсяг: 150 годин/ 5 кредитів

Керівник педагогічної практики:
(прізвище, ініціали, науковий ступінь, учене звання, посада)

Структура звіту з педагогічної практики

Вступ.

Розділ 1. Ознайомлення з організацією освітнього процесу.

Розділ 2. Вивчення досвіду викладання під час відвідування аудиторних занять.

Відвідування аудиторних занять

Викладач, який проводив заняття	Дата і час проведення заняття	Академічна група	Тема заняття, навчальна дисципліна	Вид заняття

Розділ 3. Розробка змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни.

Розділ 4. Самостійне проведення навчального заняття.

Сітка проведення занять

Дата і час проведення заняття	Академічна група	Тема заняття, навчальна дисципліна	Вид заняття

Розділ 5. Індивідуальне завдання.

Дата

Здобувач

П.І.Б

Підпис здобувача